

være, kan jeg ikke gaae ind paa nogen af dem, men maa mene, at den Frihed, vi have her i Kjøbenhavn, den være nu større eller mindre, utilstrækkelig eller utilstrækkelig, den samme Frihed kunne de ogsaa godt bruge paa Landet og ikke alene bruge den, men have Ret til at forlange den. Den sidste ærede Rigsdagsmand tilligemed Rigsdagsmanden fra Fredericia (Ottesen) klagede meget over, at de 5000 Rbd. vare strøgne af næste Finantsaars Budget af den nærværende ærede Cultusminister. Der forekommer mig at være saa liden Grund til at klage derover, at jeg for mit Bedkommende ikke kan Andet end i fuld Maade glæde mig derover, og ikke kan Andet end takke den ærede Cultusminister, for at han har strøget disse 5000 Rbd. Jeg har aldrig kunnet see, at der var nogen Grund til at bevilge hverken de 10,000 Rbd., som først vare foreslaaede, eller de 5000, hvortil man senere nedsatte Fordringen; thi det har altid forekommet mig, som om baade den ene og den anden Sum eller hvilkensomhelst lignende Sum vilde være saagodtsom kastet i Stranden. Jeg maa i den Anledning erklære, at jeg er grumme uenig med den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Sde Valgkreds (Gram), naar han mener, at, naar der ingen forberedende Skridt tæe, saa kunne vi heller ikke faae den organiske Lov, som er tilfagt os i Grundlovens § 80. Jeg for mit Bedkommende er enig med mig selv om, at det hverken er en Synode eller anden Forsamling, der kan udarbejde et brugeligt Lovforslag. Et brugeligt Lovforslag maa udarbejdes af Enkeltmand; det kan da have de Feil og Ufuldkommenheder, som er en naturlig Følge af, at Enkeltmand ikke har kunnet oversee Alt under Et; men det maa udarbejdes af Enkeltmand, og saa først drøftes det af en Forsamling. Den ærede Rigsdagsmand fra Thisted sagde forskjellig Ting, som jeg slet ikke kan være enig med ham i; jeg skal dog ikke indlade mig paa at imodegaae dem allesammen, men skal lade det blive ved en eneste Øtring af ham. Han meente nemlig, at, hvis Sognefriheden fandt Sted, saa vilde den ophæve det smukke Forhold, som findes eller kan findes mellem Sælesørgerne og deres Menigheder. Jeg mener, at, er det virkelig et smukt Forhold, saa

vil det ikke blive ophævet ved Friheden, og at det maae være et maadeligt Forhold imellem Præst og Menighed, der staaer Fare for at gaae i Stykker, fordi de ikke længere blive bundne til hinanden.

Naar jeg nu skal vende mig til selve det foreliggende Lovudkast, saa kan jeg ikke nægte, at jeg for mit Bedkommende finder meget store Mangler ved det. Jeg havde i det Hele taget kunnet ønske, at det ikke var kommet fra en Rigsdagsmand, men at det var kommet fra Regjeringen; men, naar Regjeringen ikke er kommet med det de foregaaende Aar og heller ikke er kommet med det iaar, saa forekommer det mig, at det er dog altid bedre, at vi holde paa, hvad der er bragt os af en Rigsdagsmand, og see at hjælpe paa det, som vi kunne, end at vi atter skulle slyde Sagen ud i det Uvisse og Uendelige og maaskee derved bringe mange Folk til at troe, at Hovedgrunden til, at vi havde forkastet Forslaget, var ingenlunde den, at vi fandt Mangler ved det — for vi finde dog Mangler ved mangfoldige af de Lovudkast, som vi behandle — men at Hovedgrunden var den, at vi slet ikke vilde gaae ind paa selve Sagen. For nu at gjøre Mit til at have denne vrang Formening, skal jeg tilraade, at, da Sagen nu igjen er kommen for, saa bør vi ikke lade den gaae udbrøstet fra os; jeg siger, da Sagen igjen er kommen for, og jeg skal da tillade mig atter at minde om, hvad der allerede er sagt, at det er en Sag, der har været drøftet i mange Aar og drøftet baade i den ene og anden Stændersforsamling. Det er ogsaa en Sag, som blev drøftet meget alvorligt under den grundlovgivende Rigsforsamling, og de Herrer ville maaskee mindes, at dengang blev indbragt et Forslag til, at Sognefriheden skulde sikres os ved en Grundlovsparagraph; det blev indbragt af en æret Rigsdagsmand, som nu er Folkethingets Secretair, tilligemed et Par andre Rigsdagsmænd. Der var Mange under den grundlovgivende Rigsforsamling, som holdt paa og ønskede, at Sognefriheden virkelig skulde være en Grundlovsparagraph. Imidlertid blev den ikke optaget som en saadan, fordi man for det Første sagde, at den ikke havde saa rigtig en Plads der som i en organisk Lov, og for det